

DECIZIE

22 august 2018

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Luiza Gafton
Victor Burduh

examinînd recursul declarat de către Departamentul dotări al Ministerului Apărării,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Departamentul dotări al Ministerului Apărării împotriva Svetlanei Coutinho Caseiro (Schimbător), Mariane Schimbător și Diane Schimbător cu privire la evacuarea forțată din imobil fără acordarea altui spațiu locativ,

împotriva deciziei din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Departamentul dotări al Ministerului Apărării, fiind menținută hotărârea din 14 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă :

La 16 septembrie 2016, Departamentul dotări al Ministerului Apărării a depus cerere de chemare în judecată împotriva Svetlanei Coutinho Caseiro (Schimbător), Mariane Schimbător și Diane Schimbător cu privire la evacuarea forțată din imobil fără acordarea altui spațiu locativ.

În motivarea pretențiilor reclamantului a invocat că în baza ordinului de repartiție nr.2 din 21 ianuarie 2008, Svetlanei Coutinho Caseiro (Schimbător) i-a fost repartizat spațiu locativ în mun.Chișinău, str.xxxxxxxxxx, cu componența familiei – 3 persoane.

În baza planului încăperii efectuat la 25 noiembrie 2010 de către Întreprinderea de Stat „Cadastru”, Filiala OCT Chișinău, numărul apartamentului xxxx a fost modificat în xxx.

A menționat că Departamentul dotări al Ministerului Apărării, în calitate de gestionar al blocului locativ sus menționat, în concordanță cu prevederile Regulamentului cu privire la modul de acordare a locuințelor de serviciu administrare de către Ministerul Apărării și unitățile militare ale Armatei

Naționale, a efectuat controale de verificare a legitimității deținerii locuințelor de serviciu.

În urma verificărilor efectuate la 17 februarie 2016, 02 martie 2016, 16 martie 2016 și 10 iunie 2016, s-a constatat că atît Coutinho Caseiro (Schimbător) Svetlana, cît și membrii familiei ei nu locuiesc în apartamentul repartizat, mai mult ca atît acesta este transmis în sublocațiune unor terțe persoane.

Prin scrisoare recomandată pârâților le-a fost transmisă prescripția nr.xxxxx din 22 iunie 2016, prin care s-a solicitat eliberarea benevolă a locuinței în termen de 20 de zile.

La 28 iulie 2016 prescripția dată a fost returnată din motivul că reprezentanții poștei nu au găsit destinatarul, ceea ce confirmă că Coutinho Caseiro (Schimbător) Svetlana și membrii familiei ei nu locuiesc în apartamentul dat.

Pe parcursul examinării cauzei în prima instanță, la 23 ianuarie 2017 reclamantul a depus cererea de concretizare a pretențiilor inițiale (f.d.36-61).

A solicitat Departamentul Dotări al Ministerului Apărării evacuarea Svetlanei Coutinho Caseiro (Schimbător) și membrilor familiei acesteia din apartamentul xxxxxxxxx mun.Chișinău, fără acordarea altui spațiu locativ.

Prin hotărârea 14 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cererea de chemare în judecată depusă de către Departamentul dotări al Ministerului Apărării împotriva Svetlanei Coutinho Caseiro (Schimbător), Marianei Schimbător și Diane Schimbător cu privire la evacuarea forțată din imobil fără acordarea altui spațiu locativ, a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.145, 148-156).

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 20 iunie 2017 Departamentul dotări al Ministerului Apărării a contestat-o cu apel, solicitînd casarea acesteia cu emiterea unei hotărîri noi prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Departamentul dotări al Ministerului Apărării, fiind menținută hotărârea din 14 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani (f.d.183, 184-190).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea corectă a cauzei și în consecință a adoptat o hotărîre întemeiată.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 14 iunie 2018 Departamentul dotări al Ministerului Apărării a contestat-o cu recurs, solicitînd casarea deciziei instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, cu emiterea unei hotărîri noi prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului s-a indicat că atît instanța de apel, cît și prima instanță, nu au constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a cauzei, fiind încălcate normele de drept procedural și aplicate eronat normele de drept material.

Totodată, recurentul a mai indicat că instanța de apel prin decizia recurată a apreciat și a constatat circumstanțele de fapt invocate de apelantul-recurent, dovedite prin probe veridice și suficiente, anexând înscrisuri care demonstrează rea-credința intimatului-pârât și anume că acesta nu locuiește în apartamentul de serviciu, mai mult, a transmis locuința în sublocațiune, însă contrar acestor

circumstanțe, instanța a emis o hotărâre diametral opusă care nu corespunde cu cele constatate la caz, aplicând exclusiv prevederile art. 110 pct. 10 al Codului cu privire la locuințe, în redacția Legii 3 iunie 1983, fără a le corobora și cu alte prevederi legale pentru soluționarea justă a litigiului.

Potrivit art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că la dosar este anexată scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2018 prin care a fost expediată în adresa părților copia deciziei instanței de apel (f.d.191), fiind recepționată de către recurent la 26 aprilie 2018 (f.d.198), respectiv recursul se consideră declarat în termen.

La 28 iunie 2018, în adresa intimaților a fost expediată copia recursului, însă pînă la data stabilită pentru examinarea recursului în adresa Curții Supreme de Justiție referință nu a fost depusă.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 01 august 2018 recursul declarat de către Departamentul dotări al Ministerului Apărării a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul declarat de către Departamentul dotări al Ministerului Apărării neîntemeiat și care urmează a fi respins.

În favoarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Actele administrate la dosar confirmă faptul că la 16 septembrie 2016, Departamentul dotări al Ministerului Apărării a depus cerere de chemare în judecată împotriva Svetlanei Coutinho Caseiro (Schimbător), Mariane Schimbător și Diane Schimbător, prin care a solicitat evacuarea Svetlanei Coutinho Caseiro (Schimbător) și membrilor familiei acesteia din apartamentul xxxxxxxx mun. Chișinău, fără acordarea altui spațiu locativ.

Judecînd cauza dată, la 14 iulie 2017 prima instanță a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Departamentul dotări al Ministerului Apărării împotriva Svetlanei Coutinho Caseiro (Schimbător), Mariane Schimbător și Diane Schimbător cu privire la evacuarea forțată din imobil fără acordarea altui spațiu locativ.

Ulterior, instanța de apel prin decizia din 08 februarie 2018 a respins apelul declarat de către Departamentul dotări al Ministerului Apărării, menținând hotărârea din 14 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând situația de fapt din prezenta cauză, în raport cu normele de drept material pertinente, menționează că concluzia primei instanțe, menținută prin decizia instanței de apel de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de către Departamentul dotări al Ministerului Apărării este justă, avînd la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora în conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită. Actul de dispoziție a primei instanțe și cel al instanței de apel au fost adoptate cu respectarea normelor de procedură și cu aplicarea corectă a normelor de drept material.

În susținerea poziției respective, instanța de recurs constată că potrivit certificatului nr.xxxx din 13 aprilie 1997 anexat la dosar, la situația din 01 noiembrie 1992, Schimbător Vladimir, fostul soț al pîrtei-intimate Svetlana Coutinho Caseiro (Schimbător), a fost înscris în rînd sub nr.19 pentru acordarea spațiului locativ, avînd componența familiei - Schimbător Vladimir, Schimbător Svetlana, Schimbător Diana și Schimbător Mariana (f.d.54).

Instanța de recurs menționează că prin ordinul de repartitie a căminului nr.xxxxx din 21 septembrie 2004, Ministerul Apărării a repartizat Svetlanei Schimbător spațiu locativ în mun.Chișinău, str.xxxxxxx în componența familiei - Schimbător Mariana și Schimbător Diana (f.d.75).

De menționat că la 20 decembrie 2007 Coutinho Caseiro (Schimbător) Svetlana a depus cerere către Direcția Cazare și Construcție, prin care a solicitat reînnoirea ordinului de repartitie în legătură cu schimbarea adresei din str. xxxxxx (f.d.76), iar prin ordinul de repartitie nr.xxx din 21 ianuarie 2008, Ministerul Apărării i-a acordat dreptul lui Coutinho Caseiro (Schimbător) Svetlana de a se instala pe adresa str.xxxxxxx mun.Chișinău, cu suprafața totală de xxxxxx componența familiei – fiicele Schimbător Mariana și Schimbător Diana (f.d. 5).

Relevant cazului este și faptul, că anterior, față de pîrți a mai fost înaintată acțiune de către Secția Exploatare a spațiului locativ sect.Chișinău privind recunoașterea dreptului pierdut la spațiul locativ de pe adresa str.xxxxxxx mun.Chișinău, prin hotărîrea din 22 octombrie 2007 a Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău fiind respinsă acțiunea ca neîntemeiată (f.d.53).

Potrivit art. 110 pct. 10) din Codul cu privire la locuințe (în vigoare la acel moment), fără a li si acorda o altă încăpere de locuit nu pot fi evacuați din locuințele de serviciu membrii familiei lucrătorului decedat, căruia i s-a acordat locuința de serviciu.

Avînd la bază circumstanțele descrise, coroborate cu normele de drept material citate, instanța de recurs remarcă corectitudinea poziției primei instanțe, menținută prin decizia instanței de apel, prin care s-a concluzionat că potrivit art. 8 din Convenție, orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondentei sale. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică,

este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei ori protejarea drepturilor și libertăților altora.

Colegiul accentuează că într-o jurisprudență constantă, (cauza Dzharageti Zhanna vs Rusia, Prokopovich vs Rusia, Gillow vs Marea Britanie, Buckley vs Marea Britanie, Yordanova ș.a. vs Bulgaria) CEDO a statuat că conceptul „domiciliu” sau „locuință” în sensul art. 8 din Convenție, nu este limitat doar la sensul de locuință ocupată în temei legal sau primită în ordinea stabilită. „Domiciliul” reprezintă un concept autonom care nu necesită clasificare în legea internă. Este sau nu locul concret de trai „domiciliu” în sensul protecției oferite de art. 8 din Convenție, depinde de existența unor circumstanțe factologice suficiente, determinante concluziei unei legături durabile de locul concret de trai.

În susținerea poziției respective, instanța de recurs menționează că potrivit datelor din buletinul de identitate eliberat pe numele lui Coutinho Caseiro Svetlana la 19 ianuarie 2011, aceasta are viza de domiciliu pe str.xxxxxx (la moment ap.xxxx) mun.Chișinău din 24 noiembrie 2006 (f.d.84).

Potrivit informației parvenite de la întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” nr.xxxxxxx din 08 noiembrie 2016, s-a comunicat că cetățenii Coutinho Caseiro (anterior Schimbător) Svetlana, născută la xxxxx, Schimbător Diana, născută la xxxxxxxx și Schimbător Mariana, născută la xxxxxxxx, sunt înregistrate la domiciliu în Republica Moldova pe adresa mun.Chișinău, str.xxxxxxxxxxxx (la moment ap.xxxxxx) (f.d.28).

În conformitate cu informația furnizată de Departamentul Poliției de Frontieră nr.35/7-42429 din 23 martie 2017, s-a constatat că în perioada 22 martie 2012 – 21 martie 2017, Coutinho Caseiro (anterior Schimbător) Svetlana a intrat pe teritoriul Republicii Moldova prin punctul de trecere a frontierei Leușeni la 08 aprilie 2015 și a ieșit la 15 decembrie 2015 prin punctul de trecere a frontierei Cahul. Schimbător Mariana în perioada menționată are o singură notificare de ieșire la 27 octombrie 2012 prin aeroport, iar Schimbător Diana a intrat pe teritoriul Republicii Moldova prin aeroport la data de 04 iunie 2012, ulterior la 27 decembrie 2012 a ieșit prin punctul de trecere a frontierei Sculeni și a intrat la 25 aprilie 2013 prin punctul de trecere a frontierei Leușeni și nu a mai ieșit din țară (f.d.74).

Instanța de recurs punctează că dincolo de orice dubii rezonabile că pîrîții Coutinho Caseiro (anterior Schimbător) Svetlana, Mariana Schimbător și Diana Schimbător domiciliază din 2006 în apartamentul xxxxxxxx mun.Chișinău, de alt spațiu locativ principal și statornic nu dispune, respectiv este stabilită o legătură indispensabilă între pîrîți și locuința dată, atașamentul fiind ca pentru un bun al lor, perceput fiind ca domiciliul lor, corespunzător s-a constatat că locuința în litigiu cu adevărat reprezintă locuința statornică a pîrîților și aceștia au stabilit relații durabile cu imobilul, deci apartamentul xxxxxx, mun.Chișinău reprezintă „domiciliul” pârâților în sensul art. 8 din Convenție.

Mai mult decît atît, Colegiul menționează că Coutinho Caseiro (Schimbător) Svetlana în ședința de judecată a primei instanțe a declarat că locuiește de mulți ani pe str.xxxxxxxxxx mun.Chișinău și în chirie apartamentul nu a fost dat nimănui, iar o perioadă de timp nu a fost în țară, deoarece lucrează în Portugalia pentru a cîștiga bani să procure medicamente pentru fiica care suferă de o boală cronică și necesită

o formă continuă de tratament, fapt confirmat prin certificatul și raportul medical emis de Centrul spitalicesc din Leira Portugalia (f.d.85-89,127-132), iar în Republica Moldova nu poate să o trateze, unica posibilitate de a ține la nivel normal tratamentul este peste hotare. A mai indicat că un alt loc de trai nu are afit în Republica Moldova, cât și peste hotarele ei, decât cel de pe str.xxxxxxx mun.Chișinău.

Instanța de recurs menționează că Coutinho Caseiro (Schimbător) Svetlana și fiicele sale, Schimbător Mariana și Schimbător Diana, nu pot fi evacuați din apartamentul nr.xxx cu suprafața de xxxxxxxx, mun.Chișinău, fără acordarea altui spațiu locativ, deoarece Vladimir Schimbător, soțul acesteia, fiind militar în perioada anului 1992 s-a aflat sub nr.19 în rînd la apartament de serviciu, însă în anul 1993 Vladimir Schimbător a decedat, astfel potrivit prevederilor art. 110, pct. 10 din Codul de locuințe nr.2718 din 03 iunie 1983, (în vigoare la acel moment), nu pot fi evacuați din locuințele de serviciu membrii familiei lucrătorului decedat, căruia i s-a acordat locuința de serviciu, fără a li se acorda o altă încăpere de locuit.

Totodată, just a stabilit prima instanță, concluzie menținută prin decizia instanței de apel, precum că este neîntemeiat argumentul apelantului-recurent că conform concluziei comisiei din procesul-verbal de verificare a condițiilor de trai a spațiului locativ din gestiunea Departamentului dotări întocmit la data de 10 iunie 2016, locatară Coutinho Caseiro (Schimbător) Svetlana, contrar prevederilor Regulamentului enunțat mai sus, a transmis în sublocațiune apartamentul repartizat or, la materialele cauzei nu a fost anexat nici un contract de sublocațiune, sau alte probe care ar confirma aceste circumstanțe.

Prin urmare, pretențiile Departamentului dotări al Ministerului Apărării cu privire la evacuarea forțată din imobil, fără acordarea altui spațiu locativ a Svetlanei Coutinho Caseiro (Schimbător), Mariane Schimbător și Diane Schimbător, reprezintă o ingerință în dreptul pîrîților-intimați la „domiciliu”.

Instanța de recurs punctează că sub aspectul proporționalității ingerinței, se constată disproporționalitatea scopului urmărit și dreptului pîrîților-intimați la respectarea „domiciliului” lor, așa cum legătura durabilă cu imobilul drept domiciliu al pîrîților și iminența evacuării lor cu formarea unei incertitudini privind primirea unor garanții de reasigurare cu un alt spațiu, reprezintă o ingerință incompatibilă cu dreptul la respectarea domiciliului pîrîților, garanție ce urmează a fi apărută conform art. 8 din Convenție.

Prin urmare, hotărîrea instanței de fond din 14 iulie 2017 și decizia instanței de apel din 08 februarie 2018, urmează a fi menținută.

Din considerentele expuse mai sus și având în vedere că hotărîrea primei instanțe este legală și întemeiată, fiind menținută prin decizia instanței de apel, iar argumentele recurentului nu sunt întemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Departamentul dotări al Ministerului Apărării, cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se repinge recursul declarat de către Departamentul dotări al Ministerului Apărării.

Se menține decizia din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 14 iulie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Departamentul dotări al Ministerului Apărării împotriva Svetlanei Coutinho Caseiro (Schimbător), Mariane Schimbător și Diane Schimbător cu privire la evacuarea forțată din imobil fără acordarea altui spațiu locativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Luiza Gafton

Victor Burduh